

Záróvizsga témakörök
Informatikus könyvtáros BA
Információ- és tudásmenedzsment specializáció

Általános témakörök:

1. A könyvtár fogalma és funkciói. A magyar könyvtárügy rendszere. Irányítási és felügyeleti kérdések. Az 1997.évi CXL törvény. Az etikai kódex. A könyvtárosok kompetenciái – CERTIDOC. Könyvtári érdekképviselet. Szakmai szervezetek itthon és külföldön.
2. Az információhordozók anyagának és előállításának változásai, a magyarországi könyvtártörténet fontosabb szakaszai. A könyv és a könyvtár a kéziratosság korában. (Az ókortól Gutenbergig.) A könyvnyomtatás feltalálása és jelentősége. A könyv- és könyvtárkultúra a könyvnyomtatás kézműipari korszakától a francia forradalomig.
3. A könyv- és könyvtárkultúra a kapitalizmus időszakában (1789-1917). A nemzeti könyvtárak létrejöttének társadalmi és történeti háttere, feladatkörük.
4. A könyvtárak fejlődése Magyarországon a kéziratosság korától a humanizmus időszakáig (1000-1450). A magyarországi könyvtárak fejlődése és a könyvkultúra sajátosságai a XVI-XVIII. században (1501-1800).
5. A könyvtári állományalakítás és állománygyarapítás szempontjai, legfontosabb eljárásai. Az állományelemzés módszerei, bibliometria kérdései. Gyűjteményrészek a könyvtár állományában. A könyvtári raktározás és nyilvántartás. Együttműködési formák a gyűjteményszervezésben. Az egyes könyvtártípusok szolgáltatásai, sajátosságai. A központi szolgáltatások típusai. Az Országos Dokumentumellátó Rendszer. A nemzeti könyvtár funkciórendszere.
6. A gyűjtőkor fogalma, a gyűjtést befolyásoló tényezők. Az állományalakítás kérdései. A könyvtári raktározás szinterei. A raktári jelzetelés formái. Az angolszász és porosz könyvtári fejlődés jellemzői.
7. Az olvasószolgálat munkaágai (igénykeltés, igénykutatás, olvasók kiszolgálása). Speciális olvasói rétegek. A könyvtár szociális funkciói. Az olvasástanulás, az olvasástanítás és az olvasási szokások alakulása a 20. század második felétől napjainkig. Az interperszonális kommunikáció szerepe a könyvtári munkafolyamatokban.
8. A kiadványok bibliográfiai leírásának általános szabályai, a hazai és nemzetközi egységesítés főbb állomásai. (UBC, UAP, ISBD programok). Nemzetközi szabványok. MSZ 3424 és MSZ 3440 szabványcsaládok rövid ismertetése. A dokumentumok formai feltárása elektronikus környezetben. A leíró katalógusok funkciói.

9. Az osztályozás fogalma. osztályozáselméleti iskolák. Fontos tényezők a mai osztályozáselmélet kialakulásában. Osztályozó rendszerek és információkereső nyelvek típusai és általános jellemzői. Tárgyszavas osztályozási rendszer, tárgyszókatalógusok. A teaurusz készítés szabályai. A KWIC, KWOC index. PRECIS. Az Egyetemes Tizedes Osztályozás kialakulása, szerkezete, jelzetalkotási szabályok.
10. Adatbázisok tervezése, adatmodellek. Számítógépes hálózatok. Szakirodalmi információs rendszerek kialakulása, felépítése, működése.
11. A könyvtárgépesítés nemzetközi és hazai története. Integrált könyvtári rendszerek felépítése, működése, típusaik. A könyvtárgépesítés területeinek vizsgálata, tervezése a magyarországi könyvtárakban. Közös katalogizálás, MOKKA.
12. Információs rendszerek a könyvtárakban és a világhálón: formátumok és metaadatok, szerver-és kliensoldali alkalmazások, katalógusok, keresők, elektronikus könyvtárak és nagyprojektek. Közösségi alkalmazások, folkszonómia, könyvtár 2.0.
13. A tájékoztatás munkaágai, szintjei, színterei. A tájékoztatás eszközeinek főbb típusai: hagyományos és elektronikus formák, direkt és indirekt tájékoztatási eszközök. A nemzeti bibliográfia fogalma, funkciói. A magyar kurrens és retrospektív nemzeti bibliográfia mai rendszere. Az Országos Széchenyi Könyvtár szolgáltatásai, adatbázisai. A hungarikumok fogalma, a regisztráció kérdései, a jelentős hungarika gyűjtemények.
14. A hálózati tartalomszolgáltatások típusai, formái, fejlődése. Egy szabadon választott tudományág tájékoztatási problémáinak részletes kifejtése, eszközök és szolgáltatások értékelése.
15. A könyvtári menedzsment és minőségbiztosítás kérdései, klasszikus vezetéselméleti irányzatok. Könyvtári és információs szervezetek menedzsment tevékenységeinek áttekintő, elemző bemutatása konkrét példákkal (piackutatás és igényfelmérés, stratégiai tervezés, szervezeti formák és vezetés, humán erőforrás-menedzsment, projektmenedzsment, válságmenedzsment, minőségmenedzsment, könyvtári teljesítménymutatók mérése és értékelése). Könyvtári PR és marketing.

Információ - és tudásmenedzsment specializáció témakörei:

1. Az információs társadalom tudomány- és társadalomtörténeti vonatkozásai. A globalizáció, a tudásalapú társadalom jellemzői, előnyös és hátrányos aspektusai. A tudáspiac szereplői, jelzései, kóros elváltozásai. A tudás létrehozásának módjai. A könyvtárosok feladatai a tudásmenedzsment területén.
2. Különgyűjtemények és kezelésük a közművelődési könyvtárakban. Az OSZK különgyűjteményei. A helyismereti gyűjtemény és tájékoztatás sajátosságai. A zenei könyvtári munka, zenei tájékoztatás. A gyermekkönyvtár, a médiatár, a régi könyvek tára. A különgyűjtemények szervezése, feltárása, sajátosságok.
3. A magyar és nemzetközi gyermekkönyvtárügy története, az iskolai könyvtárak fejlődése. A gyermekek könyvtári ellátásáról szóló alapidokumentumok. Iskolai és gyermekkönyvtári gyűjtemény szervezése és olvasószolgálat. Az iskolai és gyermekkönyvtárak olvasói.
4. Az üzleti információ fogalma, típusai, azok sajátosságai és forrásai. Legjelentősebb hazai és nemzetközi üzleti tartalomszolgáltatások ismertetése, minősítése. Céginformációs rendszerek Magyarországon és nemzetközi viszonylatban. A céginformáció szintjei, forrásai, szolgáltatói.
5. Információs vállalkozások marketingstratégiája, marketing-mixe. Az ingyenes szolgáltatás fogalma, a térítéses szolgáltatások árképzése. Belső és külső PR lehetőségek. Üzleti kommunikáció, etikett és protokoll jelentősége a térítéses információszolgáltatások, az információs tanácsadó munka területén. Forrásszerzés – pályázat, lobbitevékenység.
6. Digitalizálás Magyarországon: Bibliotheca Corviniana, NAVA, Nemzeti Digitális Adattár, Neumann Ház, OSZK Digitális Könyvtár. Elektronikus könyvtárak. Szerzői jog kérdései.
7. Az Internet felépítése, működése, története. Az IIF és NIIF. Információkeresés az Interneten. Az internetes keresők fő típusai és általános jellemzői. Az internetes keresők alkotóelemei, működésük és visszakeresési teljesítményük mérése.
8. A vállalkozások típusai, jellemzői, alapítási tudnivalók. Vállalkozókat segítő kormányzati és egyéb szervezetek. A vállalkozásokkal kapcsolatos információforrások.
9. Európai Unió információforrások és szolgáltatások a magyarországi könyvtárakban, különös tekintettel az elektronikus forrásokra. Az EU portálja. Az EU brüsszeli Központi Könyvtára, a budapesti EU Letéti Könyvtár, valamint a további jelentősebb hazai könyvtárak EU szolgáltatásai, az Europe Direct szolgáltatásai. Az Európai Parlament tájékoztatási irodáinak szolgáltatásai.

10. A szaktudományi tájékoztatás jellemzői, intézményei, forrásai. Társadalomtudományok, művészetek. Természet- és alkalmazott tudományok. Szürke irodalom a szakkönyvtárakban.
11. Az olvasástanulás, az olvasástanítás és az olvasási szokások alakulása a 20. század második felétől napjainkig. A gyermek- és iskolai könyvtárak lehetőségei az olvasás befolyásolásában. Olvasásra ösztönző programok.
12. A könyvtáros életpályamodell. Helyzetkép a könyvtárosok kompetenciáiról. Könyvtárosképzés és továbbképzés rendszere. A hazai könyvtárosképzés története, neves képviselői.
13. Könyvtári trendek, aktuális könyvtár- informatikai kérdések. (építészet, szolgáltatások, könyvtárpolitika, információs társadalom kihívásai, képzés-továbbképzés kérdései). A multifunkciós könyvtár modellje – a 21. század információs szakemberével szemben támasztott alapkövetelmények: Környezeti tényezők elemzése és az azokra adott lehetséges válaszok ismertetése.